

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 183/2011-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. mája 2011 predbežne prerokoval sťažnosť F. P., F., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 46 ods. 1 a čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I, Krajského súdu v Bratislave a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 24 C 110/2006, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť F. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. apríla 2011 doručená sťažnosť F. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 46 ods. 1 a čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na

prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“), Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 24 C 110/2006.

Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ podal 29. novembra 2006 okresnému súdu návrh na začatie konania o náhradu škody proti ministerstvu z titulu nesprávneho úradného postupu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že od podania návrhu okresnému súdu, t. j. za obdobie viac ako štyri roky a šesť mesiacov, okresný súd *nenariadil pojednávanie a nevydal súdne rozhodnutie*, čím porušil sťažovateľove uvedené práva.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej poukazuje na uznesenie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 375/2010-17 zo 7. októbra 2010, ktorým ústavný súd odmietol jeho sťažnosť, ktorou sa domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 110/2006, pričom tvrdí, že ústavný súd v ňom *„nesprávne posúdil moje podanie z 19. 02. 2010 aj preto že je o preukázateľný prieťah v konaní a vymožitelnosti práva je pre občana SR, nemožná. Počas trvania súdneho sporu 14 C 236/94 už ústavný súd dva krát rozhodol, že boli porušené základné právo, to potvrdil aj Štrasburský súd pre ľudské práva ...“*.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 110/2006 bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ústavy, čl. 6 ods. 1

a čl. 13 dohovoru a prikáže okresnému súdu „*odstrániť prietah v konaní...*“. Sťažovateľ ďalej žiada priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 497 908 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol

posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že jej predmetom je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ústavy a čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru postupom okresného súdu, krajského súdu a ministerstva v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 24 C 110/2006, o ktorom už rozhodoval v konaniach vedených pod sp. zn. IV. ÚS 375/2010 a sp. zn. IV. ÚS 457/2010.

V konaní vedenom pred ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 375/2010 bola sťažnosť sťažovateľa uznesením zo 7. októbra 2010 odmietnutá z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, pretože na dĺžku namietaného konania mali objektívne vplyv predovšetkým procesné úkony samotného sťažovateľa (žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie právneho zástupcu, odvolania proti uzneseniam súdov) a postup okresného súdu v namietanom konaní sa nevyznačoval takými obdobiami nečinnosti alebo neefektívnou činnosťou, ktoré by umožňovali po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V ďalšom konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 457/2010 bola sťažnosť v časti týkajúcej sa prietáhov v konaní uznesením z 20. decembra 2010 odmietnutá z dôvodu jej neprípustnosti, pretože o nej už ústavný súd raz rozhodol (v už uvedenom konaní sp. zn. IV. ÚS 375/2010, pozn.).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu (mutatis mutandis II. ÚS 26/95).

Z prehľadu procesných úkonov vykonaných po rozhodnutí ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 375/2010 zo 7. októbra 2010, a ktoré vyplývajú z priloženého vyjadrenia predsedníčky okresného súdu, je zrejmé, že všeobecné súdy konali vo veci v podstate priebežne, pričom sa postupne museli vysporiadať s viacerými procesnými návrhmi sťažovateľa. Dňa 26. januára 2010 okresný súd doručil krajskému súdu spis na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 24 C 110/2006-129 z 10. júla 2009. Dňa 19. októbra 2010 krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 24 C 110/2006-129 z 10. júla 2009. Vec bola vrátená okresnému súdu 24. novembra 2010. Dňa 10. decembra 2010 okresný súd uznesením č. k. 24 C 110/2006-167 vyzval sťažovateľa na odstránenie väd dovolania. Proti uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie. Dňa 18. januára 2011 okresný súd vyzval uznesením sťažovateľa na odstránenie väd dovolania. Ústavný súd v spolupráci s okresným súdom následne zistil, že po zaslaní vyjadrení sťažovateľa ostatným účastníkom konania bola vec 21. marca 2011 predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o podaných dovolaniach sťažovateľa. Dňa 6. apríla 2011 najvyšší súd uznesením zastavil konanie o dovolaní.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem

autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného chronologického prehľadu podstatných úkonov všeobecných súdov sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú vzhľadom na to, že podľa jeho názoru, aj keď doterajší priebeh konania nebol celkom bez prieťahov, v zásade smeroval k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľa a nesignalizuje reálnu možnosť zbytočných prieťahov v konaní v takom rozsahu a intenzite, ktoré by si vyžadovali prijatie sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd zobral taktiež do úvahy, že rozhodovanie o procesných návrhoch, o ktorých je podľa príslušných procesných kódexov (napr. Občianskeho súdneho poriadku) všeobecný súd povinný rozhodnúť ešte pred vlastným prerokovaním a rozhodnutím o merite veci, je okolnosťou, na ktorú sa musí prihliadať pri posudzovaní tvrdenia o porušení základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), pretože takáto okolnosť v zásade bráni súdu konať a rozhodnúť vo veci samej, a tým splniť účel tohto základného práva, ktorým je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (I. ÚS 128/03, II. ÚS 133/03). Využitie možností daných navrhovateľovi procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie jeho práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prieťahy (napr. I. ÚS 31/01). Sťažovateľ však v napadnutom konaní nesporne prispel k celkovej dĺžke konania aj svojimi procesnými návrhmi (napr. podávanie odvolaní proti procesným rozhodnutiam súdu), preto musela takpovediac počítat' s jeho predlžovaním.

V danom štádiu napadnutého konania neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup okresného súdu po prípadnom prijatí návrhu (sťažnosti) na ďalšie konanie

kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na to, že ústavný súd nevyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, nepripadalo do úvahy ani vyslovenie porušenia ďalších práv, ktoré sťažovateľ považoval za porušené „v spojení“ s uvedenými základnými právami, teda čl. 20 ústavy a čl. 13 dohovoru.

Napokon treba uviesť, že v okolnostiach danej veci postupom ministerstva ani nemohlo dôjsť k porušeniu označených práv, pretože ministerstvo v danej veci nevystupovalo ako orgán verejnej moci, ale ako účastník konania v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 24 C 110/2006.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. mája 2011